

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННПБ ЗУНУ

Налія КУЛЬЧИНЬКА

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проєктора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Фіскальне адміністрування»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екс. (сем.)
Денна	4	7	54	38	5	14	39	150	-	7
Заочна	4	11	8	4	-	-	138	150	-	11

Чортків – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 24.06.2020 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент Поляк - Свергун Мар'яна Миколаївна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 28.08.2023 р.)

Завідувач кафедри Людмила ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (протокол № 1 від 30.08.2023 р.)

Керівник групи
забезпечення спеціальності

Ольга КИРИЛЕНКО
(пнв)

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ”

1. Опис дисципліни “Фіскальне адміністрування”

Дисципліна “Фіскальне адміністрування”	Галузь знань, напрям підготовки/спеціальність, ОКР	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань – 07 “Управління та адміністрування”	Дисципліна циклу нормативна дисципліна з циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність – 072 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”	Рік підготовки: <i>Денна – 4</i> <i>Заочна – 4</i> Семестр: <i>Денна - 7</i> <i>Заочна – 7,8</i>
Кількість змістових модулів – 2	освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Лекції: <i>Денна – 54год</i> <i>Заочна – 84год</i> Практичні заняття: <i>Денна – 38год</i> <i>Заочна – 4год</i>
Загальна кількість годин – 150	ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 39</i> <i>(в т.ч. тренінг – 14 год)</i> <i>Заочна – 138 год</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 5 год</i>
Тижневих годин – 14 год., з них аудиторних – 6,1 год		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Фіскальне адміністрування»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке засвоєння студентами знань з теоретичних засад основ фіскального адміністрування. Ця дисципліна є прикладною та включає систематичне вивчення теоретичних основ фіскального адміністрування, визначення його принципів та інструментів, а також прикладних аспектів використання здобутих теоретичних знань. Метою даного курсу є формування у студентів, уявлення про правила та принципи фіскального адміністрування в Україні та економічно розвинутих країнах.

Предмет дисципліни – це теоретичні та практичні засади формування державної податкової політики, особливості функціонування механізму формування та реалізації державної податкової політики в Україні.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання курсу полягає у вивченні основ організаційної та контрольно-економічної роботи фіскальних органів стосовно мобілізації коштів до бюджетів усіх рівнів: обліку платників податку, планування бюджетних надходжень, здійснення камерального та документального контролю, забезпечення надходжень на добровільній основі та методами примусового впливу, розширення бази оподаткування.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Знання з даної дисципліни забезпечують здатність виконувати роботу за фахом, а саме:

- розуміти теоретичні основи, принципи, процеси та закономірності функціонування й розвитку фіскального адміністрування;
- володіти методами та інструментами спостереження, опису, ідентифікації, аналізу, синтезу та оцінки здійснення податкового та митного контролю;
- володіти категоріальним апаратом оподаткування;
- здатність прогнозувати, планувати й реалізувати заходи щодо підвищення ефективності фіскального адміністрування.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Дисципліна «Фіскальне адміністрування» базується на вивченні таких дисциплін, як: «Економіка підприємства», «Митна справа», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Податкова система» .

2.5. Програмні результати навчання.

В результаті засвоєння курсу студенти повинні знати:

- вміти аналізувати причини виникнення проблемних ситуацій в сфері податкової політики держави, виявляти проблемні питання і тенденції розвитку податкових правовідносин;

- аналізувати поточний стан податкової політики держави в Україні та практики адміністрування податків;

- володіти фундаментальними знаннями та навичками щодо національних, міжнародних економічних процесів та закономірностей функціонування та розвитку податкової системи країни та податкової політики держави;

Курс покликаний формувати у студентів такі уміння:

- вивчити поняття, структуру, функції, основних завдань і призначення фіскального адміністрування та його елементів;
- оволодіти методами проведення податкового контролю;
- набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.
- засвоїти теоретичні основи формування фіскального адміністрування та його нормативи регламентації;
- вивчити порядок нарахування пені та штрафних санкцій;
- набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Змістовний модуль 1. РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ДОБРОВІЛЬНОЇ СПЛАТИ ПОДАТКІВ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФІСКАЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.

Зміст фіскального адміністрування, його трактування у фаховій літературі. Податкове адміністрування як визначальна складова фіскального адміністрування. Принципи фіскального адміністрування.

Нормативне забезпечення фіскального адміністрування. Ієрархія правових актів із питань адміністрування податків і зборів. Колізії норм чинного законодавства та конфлікт інтересів платників податків і фіскальних органів, порядок його вирішення.

Інформаційне забезпечення фіскального адміністрування. Державні реєстри, їх необхідність та порядок ведення.

Фіскальні інституції. Контролюючі органи та органи стягнення. Державна податкова служба України: організаційна структура, завдання та функції.

Роль Міністерства фінансів України у сфері фіскального адміністрування.

Література: 1; 2; 2; 11; 13.

ТЕМА 2. РОБОТА КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ІЗ ПЛАТНИКАМИ ПОДАТКІВ. ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Платники податків, їх права та обов'язки. Необхідність збалансування прав платників податків та повноважень контролюючих органів. Проблеми та перспективи розширення прав платників податків в Україні.

Класифікація платників податків.

Організація роботи органів державної фіскальної служби з платниками стосовно мотивації законопослушності.

Порядок взяття платників податків на облік у фіскальних органах. Особливості взяття на облік платників податків - фізичних осіб. Особливості взяття на облік платників податків – юридичних осіб.

Процедура зняття платників податків із обліку. Порядок зняття з обліку у зв'язку із ліквідацією та зміною місця діяльності або місця проживання.

Контроль фіскальних органів за відкриттям платникам податків рахунків у банківських установах.

Література: 8, 23, 27, 19

ТЕМА 3. ВИЗНАЧЕННЯ СУМИ ПОДАТКОВИХ ТА/АБО ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

Податкове зобов'язання платника податків. Грошове зобов'язання платника податків.

Способи визначення податкових зобов'язань, їх переваги та недоліки.

Визначення суми грошових зобов'язань контролюючими органами.

Непрямі методи визначення податкових зобов'язань: світовий досвід та вітчизняна практика.

Оскарження рішень контролюючих органів.

Строки сплати податкового зобов'язання.

Податкове повідомлення-рішення та податкова вимога, порядок вручення платникам податків. Відкликання податкового повідомлення-рішення та податкової вимоги.

Узгодження податкових зобов'язань. Податковий компроміс у світовій фіскальній практиці.

Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків.

Терміни давності за податковими зобов'язаннями.

Література: 18, 23, 27

ТЕМА 4. ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ, ОБРОБКИ ТА КОНТРОЛЮ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Податкові декларації та розрахунки, їх класифікація.

Складення податкової звітності.

Подання податкової декларації до контролюючих органів.

Терміни подання податкових декларацій.

Електронна податкова звітність.

Автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності».

Внесення змін до податкової звітності.

Організація приймання податкової звітності органами державної фіскальної служби.

Вимоги до податкової звітності, підстави для відмови прийняти звітність.
Автоматизована обробка податкових декларацій.
Особливості документообороту в умовах електронної податкової звітності.
Література: 9, 17, 23, 30

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ ЗАХОДИ ФІСКАЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

ТЕМА 5. ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Податковий борг: причини виникнення та тенденції.
Класифікація податкового боргу.
Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.
Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави.
Податковий пріоритет.
Податковий керуючий.
Узгодження операцій із заставленим майном.
Припинення податкової застави.
Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна.
Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.
Погашення грошових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків.
Списання безнадійного податкового боргу.
Література: 11, 18, 22, 23, 28

ТЕМА 6. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю.
Превентивний податковий контроль.
Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок. Періодичність податкових перевірок. Ризикоорієнтовані технології податкових перевірок.
Планування перевірок контролюючими органами.
Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки: підготовка до проведення перевірки, організація перевірки за місцем знаходження платника, оформлення та реалізація матеріалів, контроль за виконанням прийнятих рішень.
Позапланові виїзні перевірки. Підстави для проведення позапланових перевірок.
Камеральні перевірки. Фактичні перевірки.
Оформлення результатів перевірок.
Література: 11, 12, 23

ТЕМА 7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Види відповідальності за податкові порушення.

Світовий досвід та реалізація механізму відповідальності за податкові порушення в Україні.

Пеня за несвоєчасну сплату платежів: призначення та порядок нарахування.

Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування в механізмі регулювання законопослушності платників податків. Види штрафних санкцій, які застосовуються контролюючими органами.

Порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій. Повідомлення-рішення про застосування санкцій, порядок його доведення до платника податків.

Притягнення порушників до адміністративної відповідальності.

Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення: нормативне забезпечення, межі відповідальності та уроки застосування.

Література: 11, 15, 23

ТЕМА 8. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКОВИХ І МИТНИХ РИЗИКІВ

Концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Ризики у податковій та державній митній справі: змістовне наповнення та необхідність аналізу і управління ними.

Вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.

Політика управління митними ризиками у контексті забезпечення ефективності митного контролю. Ключові принципи оцінки ризиків дотримання вимог митного законодавства. Сегментація клієнтів при категоризації ризиків. Задачі та принципи реалізації системи управління ризиками у фіскальних органах України.

Методи мінімізації податкових і митних ризиків та їхня ефективність.

Література: 6, 13, 32

ТЕМА 9. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

Сутність та економічний зміст митного контролю. Принципи і функції митного контролю. Митний контроль – невід’ємна складова фінансового контролю та фіскального адміністрування. Правове регулювання митного контролю.

Технологія митного контролю. Концептуальні положення здійснення митного контролю. Організація діяльності зон митного контролю. Контроль за переміщенням і пропуском товарів через митний кордон України.

Способи гарантування доставки товарів як інструмент забезпечення сплати митних платежів. Забезпечення сплати митних платежів на умовах надання фінансових гарантій.

Перевезення товарів на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП. Ввезення товарів і транспортних засобів на митну територію

України із застосуванням книжки (карнету) А.Т.А.

Зберігання товарів і транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем. Тимчасове зберігання товарів під митним контролем. Умови

поміщення та організація функціонування митних складів. Зберігання товарів на складах митниць ДПС.

Митні процедури у контексті забезпечення дотримання вимог митного і податкового законодавства.

Література: 4, 5, 7, 13, 14

ТЕМА 10. АДМІНІСТРУВАННЯ ЄДИНОГО ВНЕСКУ НА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

Облік платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Реєстр страхувальників. Формування даних реєстру страхувальників.

Реєстр застрахованих осіб.

Звітність із єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Література: 10, 20, 21

ТЕМА 11. ФІСКАЛЬНІ ДЕЛІКТИ: ЗМІСТ ТА МЕТОДИ ПРОТИДІЇ

Поняття та масштаби ухилення від оподаткування. Причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів.

Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування. Оптимізація податків, податкове планування.

Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій.

Організація протидії ухиленню від сплати податків та зборів в Україні. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів.

Література: 2, 22, 23

ТЕМА 12. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

Сутність державних запозичень, їх форми.

Державний борг. Класифікація державного боргу.

Механізм управління державним боргом та його обслуговування.

Підвищення ефективності використання державних запозичень.

Література: 3, 23, 31

**4. Структура залікового кредиту
з дисципліни “ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ”**

Денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Прак-тичні заняття	Індиві-дуальна робота	Самостій-на робота	Тренінг	Контроль-ні заходи
<i>Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків</i>						
Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	4	2	-	4	2	Поточне опитування
Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків	4	2	-	2		Питання, кейси, презентації
Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків	6	4	-	4	2	Практичні завдання
Тема 4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності	4	4	1	3		Заліковий модуль по темах 1-4
<i>Змістовий модуль 2. Практичні заходи фіскального адміністрування</i>						
Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків	4	2	-	2	2	Поточне опитування
Тема 6. Податковий контроль	6	4	-	4		Тестові завдання
Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення	4	4	2	4	2	Презентації тести
Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків	4	4		2		Практичні завдання
Тема 9. Митний контроль	4	4	1	4	4	Поточне опитування
Тема 10. Адміністрування ЄСВ	4	2		2		Тестові завдання
Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	6	4	-	4	2	Питання, кейси, презентації
Тема 12. Управління державним боргом	4	2	1	4		Ректорська контрольна робота
Разом	54	38	5	39	14	Екзамен

Заочна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Прак-тичні заняття	Індивіду-альна робота	Самостійна робота	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків</i>					
Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	1	-	-	12	Поточне опитування, тести, практичні завдання
Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків	1	-	-	11	
Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків		1	-	12	
Тема 4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності	1	1	-	13	
<i>Змістовий модуль 2. Практичні заходи фіскального адміністрування</i>					
Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків	1	-	-	12	Поточне опитування, тести, практичні завдання
Тема 6. Податковий контроль	-	-	-	11	
Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення	-	-	-	11	
Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків	1	-	-	10	
Тема 9. Митний контроль	1	1	-	12	
Тема 10. Адміністрування ЄСВ	1	1	-	10	
Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	-	1	-	12	
Тема 12. Управління державним боргом	1	-	-	12	
Разом	8	4		138	Екзамен

5. Тематика практичних завдань

Практичне заняття 1. (2 год.)

Тема: Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування

Мета: з'ясувати сутність фіскального адміністрування Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи фіскального адміністрування
  2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення фіскального адміністрування
  3. Контролюючі органи: організаційна структура та функції
- Дискусійне обговорення питань що основних засад фіскального адміністрування.*

[1, 2, 3, 11, 13]

Практичне заняття 2. (2 год.)

Тема: Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків

Мета: з'ясувати особливості роботи контролюючих органів з платниками податків та засади обліку платників податків

Питання для обговорення:

1. Права та обов'язки платників податків
2. Порядок взяття на облік платників податків
3. Порядок зняття з обліку платників податків

Моделювання практичних ситуацій роботи контролюючих органів.

[8, 23,27, 19]

Практичне заняття 3. (2 год.)

Тема: Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Мета: з'ясувати способи визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Питання для обговорення:

1. Зміст податкових та грошових зобов'язань платника податків
2. Способи визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків
3. Визначення суми грошових зобов'язань контролюючими органами
4. Оскарження рішень контролюючих органів
5. Строки сплати податкових зобов'язань
6. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань

Практичні завдання визначення суми грошових зобов'язань платника податків

[18, 23, 27]

Практичне заняття 4. (2 год.)

Тема: Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності

Мета: ознайомитися з порядком приймання, обробки та контролю податкової звітності

Питання для обговорення:

1. Форми податкової звітності
2. Складення та подання податкової звітності
3. Електронна податкова звітність

Дискусійне обговорення питань щодо порядку приймання, обробки та контролю податкової звітності

[9, 17, 23, 30]

Практичне заняття 5. (2 год.)

Тема: Погашення податкового боргу

Мета: з'ясувати методика погашення податкового боргу

Питання для обговорення:

1. Сутність податкового боргу та причини його виникнення
2. Класифікація
3. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.
4. Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави.
5. Узгодження операцій із заставленим майном. Припинення податкової застави.
6. Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.

Моделювання практичних ситуацій погашення податкового боргу

[11, 18, 22, 23, 28]

Практичне заняття 6. (2 год.)

Тема: Податковий контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади податкового контролю

Питання для обговорення:

1. Необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю.
2. Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок, їх періодичність
3. Планування перевірок контролюючими органами.
4. Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки
5. Позапланові виїзні перевірки, підстави для їх проведення
6. Камеральні перевірки. Фактичні перевірки.

Дискусійне обговорення питань здійснення податкового контролю

[11, 12, 23]

Практичне заняття 7. (4 год.)

Тема: Відповідальність за податкові порушення

Мета: з'ясувати види відповідальності за податкові порушення

Питання для обговорення:

1. Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування

2. Притягнення порушників до адміністративної відповідальності

3. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення

Дискусійне обговорення питань щодо відповідальності за податкові порушення

[11, 15, 23]

Практичне заняття 8. (2 год.)

Тема: Адміністрування податкових і митних ризиків

Мета: з'ясувати особливості адміністрування податкових і митних ризиків

Питання для обговорення:

1. Вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.

2. Управління митними ризиками

3. Методи мінімізації податкових і митних ризиків та їхня ефективність.

Дискусійне обговорення питань щодо здійснення адміністрування податкових і митних ризиків

[6, 13, 32]

Практичне заняття 9. (2 год.)

Тема: Митний контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади митного контролю

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи митного контролю

2. Форми митного контролю

3. Технологія митного контролю

Практичні завдання щодо здійснення митного контролю

[4, 5, 7, 13, 14]

Практичне заняття 10. (2 год.)

Тема: Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Мета: з'ясувати засади адміністрування ЄСВ

Питання для обговорення:

1. Облік платників ЄСВ

2. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування

3. Звітність з ЄСВ

Моделювання практичних ситуацій щодо здійснення обліку ЄСВ

[10, 20, 21]

Практичне заняття 11. (2 год.)

Тема: Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Мета: з'ясувати зміст фіскальних деліктів та методи протидії

Питання для обговорення:

1. Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування

2. Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій

3. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів

Дискусійне обговорення питань фіскальної діалектики

[2, 22, 23]

Практичне заняття 12. (2 год.)

Тема: Управління державним боргом

Мета: з'ясувати механізм управління державним боргом

Питання для обговорення:

1. Державний борг, його класифікація

2. Механізм управління державним боргом та його обслуговування

3. Підвищення ефективності використання державних запозичень

Дискусійне обговорення питань щодо управління державним боргом

[3, 23, 31]

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Успішне виконання індивідуального завдання є необхідною передумовою екзамену з дисципліни «Фіскальне адміністрування». Виконання індивідуального завдання є одним із елементів оцінювання (поряд із поточною успішністю) знань.

Індивідуальне завдання включає три структурні блоки, які передбачають належне засвоєння нормативної бази фіскального адміністрування та вміння вирішувати практичні завдання стосовно ведення ділової документації та здійснення необхідних розрахунків.

Вона охоплює основні теми дисципліни та має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з дисципліни, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань на практиці та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Індивідуальне завдання захищається під час семестру в години, виділені для індивідуальної роботи.

1. Сутність фіскального адміністрування та його місце в управлінні оподаткуванням

2. Практика та проблематика притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства

3. Проблеми переплати податкових платежів та шляхи їх подолання

4. Зарубіжний досвід організації роботи контролюючих органів у сфері оподаткування

5. Зарубіжний досвід застосування непрямих методів податкового контролю.

6. Проблеми реструктуризації податкових зобов'язань в Україні

7. Практика реструктуризації податкового боргу: світовий досвід

8. Податковий борг в Україні: проблеми та шляхи подолання

9. Адміністрування податкового боргу в Україні

10. Реалізація податкових перевірок в Україні
11. Превентивний податковий контроль
12. Світовий досвід здійснення податкового контролю
13. Сутність та необхідність здійснення податкового контролю
14. Фіскальне адміністрування: світовий досвід та можливість його імплементації у вітчизняну практику
15. Проблеми мінімізації податкових зобов'язань та шляхи їх подолання
16. Ухилення та уникнення від оподаткування в Україні
17. Податкові ризики
18. Облік відкритих платникам рахунків у фінансових установах
19. Практика та проблематика подання електронної звітності платниками податків в Україні
20. Особливості зняття з обліку платників податків у зв'язку із зміною місця діяльності
21. Контроль за трансфертним ціноутворенням
22. «Податкові ями», «вигодо набувачі», «транзитери» та сплячі підприємства, суть та коротка характеристика
23. Класифікація «офшорів»
24. Списання податкового боргу в Україні
25. Прагматика податкового контролю в Україні (аналітична складова)
26. Акцизний податок та його роль у системі оподаткування споживання в Україні.
27. Контрольна робота податкових органів у сфері оподаткування підакцизних товарів.
28. Ефективність та напрями вдосконалення адміністрування майнового податку в Україні
29. Списання та погашення податкового боргу: практика застосування та проблеми вдосконалення.
30. Особливості реєстрації податкової застави рухомого та нерухомого майна для цілей оподаткування.

7. Тренінг з дисципліни

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних та практичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування»;
- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

Тренінг включає систематичне вивчення основних положень організації митної справи, які необхідні для підготовки спеціалістів. Головним завданням тренінгу є

вивчення теоретичних основ побудови митної системи, визначення її принципів, визначення основних тенденцій її розвитку та напрямків вдосконалення, ознайомлення із світовим досвідом.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

Тематика тренінгу

1. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків.
2. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності.
3. Адміністрування податкових і митних ризиків.
4. Взяття на облік відокремлених підрозділів юридичних осіб.
5. Особливості взяття на облік угод про розподіл готової продукції.
6. Погашення податкового боргу державних або комунальних підприємств.
7. Погашення податкових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків.
8. Порядок погашення податкових зобов'язань або податкового боргу при реорганізації платника податків.
9. Податкова порука.
10. Погашення податкових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків

8. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування. Фіскальні інституції. Контролюючі органи та органи стягнення. Державна податкова служба України: організаційна структура, завдання та функції.	4	12
2	Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків Процедура зняття платників податків із обліку. Порядок зняття з обліку у зв'язку із ліквідацією та зміною місця діяльності або місця проживання. Контроль фіскальних органів за відкриттям платникам податків рахунків у банківських установах.	2	11
3	Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків. Узгодження	4	12

	податкових зобов'язань. Податковий компроміс у світовій фіскальній практиці. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків. Терміни давності за податковими зобов'язаннями.		
4	Тема 4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності. Вимоги до податкової звітності, підстави для відмови прийняти звітність. Автоматизована обробка податкових декларацій. Особливості документообороту в умовах електронної податкової звітності.	3	13
5	Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків. Погашення грошових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків. Списання безнадійного податкового боргу.	2	12
6	Тема 6. Податковий контроль. Позапланові виїзні перевірки. Підстави для проведення позапланових перевірок. Камеральні перевірки. Фактичні перевірки. Оформлення результатів перевірок.	4	11
7	Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення. Притягнення порушників до адміністративної відповідальності. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення: нормативне забезпечення, межі відповідальності та уроки застосування.	4	11
8	Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків Сегментація клієнтів при категоризації ризиків. Задачі та принципи реалізації системи управління ризиками у фіскальних органах України.	2	10
9	Тема 9. Митний контроль Зберігання товарів і транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем. Тимчасове зберігання товарів під митним контролем. Умови розміщення та організація функціонування митних складів. Зберігання товарів на складах митниць ДПС.	4	12
10	Тема 10. Адміністрування ЄСВ. Звітність із єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	2	10
11	Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії Організація протидії ухиленню від сплати податків та зборів в Україні. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів.	4	12
12	Тема 12. Управління державним боргом Підвищення ефективності використання державних запозичень.	4	12
Разом:		39	138

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, ділові ігри, реферування, виконання КПЗ, есе, підготовка і презентація проектів.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Фіскальне адміністрування” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- ректорська контрольна робота;
- комплексний іспит;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фіскальне адміністрування» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Опитування під час заняття (теми 1–4) – 10 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів.	Опитування під час заняття (теми 4–12) – 6 балів за тему – макс. 48 балів. Модульна робота – макс. 52 балів.	Підготовка КППЗ – макс. 40 балів. Захист КППЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів. Задачі (2 задачі) – по 25 балів, макс. 50 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів.
20 %	20 %	20 %	40 %

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-12
2.	Проекційний екран	1-12
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-12
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-12

5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-12
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-12
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-12

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Справедливість в оподаткуванні: фіскальний наступ на багатство. *Ефективна економіка*. 2021. № 6.
2. Андрущенко В. Л., Ю. В. Панура, Т. О. Скоромцова. Основи оподаткування: навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України 2019. 134 с
3. Бондаренко К. В. Публічне адміністрування національно-безпековою сферою в Україні: теоретичні, правові та організаційні засади. Монографія. Одеса. Фенікс. 2019. 404 с. С. 75.
4. Гавриленко Н. В. Податкова система: навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 328 с.
5. Дуліба Є. В. Фіскальна функція держави: адміністративно-правовий аспект: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.07. Дніпропетр. держ. унів. внутр. справ. Дніпро, 2019, 390 с.
6. Десятнюк О. М., Марченко Л. І. Науково-методичні детермінанти податкової політики в умовах трансформації національної економіки. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 4 (69). С. 8–19.
7. Качула С. В., Щирий Г. Л. Адміністрування акцизного оподаткування в Україні: сутність та перспективи розвитку. *Держава та регіони*. 2020. №3(114). Ч.2. С.89-96.
8. Крушельницька Т. А., Мунько А. Ю. Методологічні основи дослідження системи місцевих фінансів в умовах децентралізації влади в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. № 3 С. 146 – 151.
9. Кобеля М. Я. Теоретичні положення та суть фінансової політики держави. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 160- 164.
10. Костицький В. В. Податкове право: навч. посіб. К.: Вид-во Нац. Ун-ту «НАУ-друк», 2019. 400 с.
11. Лисяк Л. В., Щирий Г. Л. Розвиток методичних засад оцінки потенціалу акцизного податку у генеруванні бюджетних ресурсів. Матеріали III Міжнародної науково-теоретичної конференції «Current state of development of world science: characteristics and features», 5 серпня 2022 року. Лісабон, Португалія. 2022. С.26-28
11. Марченко Л. І. Діджиталізація системи податкового адміністрування в Україні з урахуванням досвіду розвинених країн світу. *Економічний аналіз*. 2022. Том. 32. № 4. С. 127–134.
12. Осмятченко, Я., Т. Тучак, Податкова система: навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 485 с.
13. Панура Ю. В., Скоромцова Т. О. Податкове консультування в зарубіжних країнах: досвід для України. *Економічний вісник*. 2019. Випуск 3. С.180- 189.

14. Скоромцова Т.О. Відповідальність суб'єктів ЗЕД за результатами митного поста аудиту : вітчизняна практика та досвід країн ЄС. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Вип. 1(11), 2019 с.142-147.
15. Тучак Т.В., Богдан С.В. Концептуальні засади становлення та функціонування інституту податкового консультування. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. No 1(18). С. 312-316
16. Трещов М. М. Макроекономічні ризики бюджетної політики України в умовах кризи. *Вісник післядипломної освіти*. Київ. 2021. Вип. 16 (45). С. 253-266.
17. Тарангул Л.Л. Планування податкових надходжень в Україні: теорія і практика: монографія. Ірпінь: НУДПСУ, 2019. С. 339
18. Ткачук І. Я., Кобеля М. Я. Особливості формування фінансової політики в секторі підприємств з державною участю. *Агросвіт*. 2020. № 12. С. 71–78.
19. Щирий Г.Л. Роль специфічних акцизів у системі інструментів державного регулювання в Україні *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. №3 (65). С.271-279.
20. Швець Н.Р., Кобеля М. Я. Квазіфіскальні операції в секторі підприємств з державною участю: зміст, ознаки, передумови появи та класифікація. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції* . Чернівці. 2021. С72-76.
21. Швабій К.І., Задорожня Л.А., Скаженик М.В. Трансформація персонального прибуткового податку в Україні. *Економічний вісник*. Вип. No3, 2019. С. 48-58.